

[Over deze blog](#)

[Schrijf een bijdrage](#)

[Gedragsregels](#)

[KU Leuven bloggers](#)

[About this blog](#)

KU LEUVEN

blogt

Groepsblog van personeel en studenten van de KU Leuven

maart 10, 2016

3

Het bloot voorbij. Leidt een seksuele mediacultuur tot seksueel geweld?

DOOR STEVEN EGGERMONT. Door de overvloed aan seksuele boodschappen op het internet, in games en op televisie rijst vaak de vraag of deze media seksueel geweld in de hand werken. Sommigen antwoorden ja, anderen roepen neen. Maar wat zegt wetenschappelijk onderzoek?

Steven Eggermont is hoogleraar Media-effecten en coördinator van de School for Mass Communication Research. Steven tweett als [@EggermontSteven](#).

Elke dag melden in ons land acht vrouwen dat ze verkracht werden. Één meisje op tien was vóór haar achttiende slachtoffer van een poging tot verkrachting. Één meisje op vijf en één jongen op tien geeft aan dat haar of zijn grenzen inzake intimiteit niet altijd werden gerespecteerd. “Deze cijfers kun je niet afschuiven op pakweg de vluchtelingenstroom”, zegt de [Vrouwenraad](#), die de onthutsende cijfers samenbracht. “Dit zit echt in onze samenleving.” Wáár in onze samenleving zit het dan? In onze mediacultuur?

Niet over bloot, wel over mannen en vrouwen

Media, en zeker wat populair is bij jongeren, hebben het vaak over seks. Expliciet in internetpornografie, die door tienerjongens vaak bekeken wordt. Maar ook impliciet, door in magazines te schrijven over de ingrediënten van een feilloos intiem leven, door in computergames meisjes als lustobjecten op te voeren, of door een muziekindustrie die haar artiesten dikwijls tot seksuele handpoppen herleidt. Eén derde van de interacties tussen mediapersonages heeft een seksuele ondertoon. Twee derden van de muziekvideo's zijn seksueel suggestief. Eén uur primetime televisie verwijst zo'n acht keer naar seks.

“ **VEEL BELANGRIJKER DAN HET BLOOT ZIJN DE VERHOUDINGEN TUSSEN VROUWEN EN MANNEN IN MEDIA.** ”

[Volg](#)

Welk verhaal vertellen deze media over seks? Een verhaal dat verdergaat dan het opvallende bloot. Veel belangrijker dan het bloot zijn de verhoudingen tussen vrouwen en mannen in media. Onderzoek toont dat seksuele media vasthouden aan een script. Hoewel natuurlijk uitzonderingen bestaan, sorteert dit script mannelijke en vrouwelijke personages in afgebakende categorieën.

Temptation Island (c) VIJF

Centraal staat een ideaaltypisch uiterlijk. Knappe meisjes ogen slank en breekbaar, mannen gespierd en breedgeschouderd. De fragiliteit van het vrouwelijke uiterlijk insinueert volgzzaamheid, de kracht van het mannelijke schoonheidsideaal dominantie. Media verbinden mannen ondubbelzinnig met het najagen van seks, met de behandeling van vrouwen als seksuele objecten, en met het vermijden van sentiment.

Voor vrouwelijke personages is het script dubbelzinniger. Enerzijds handelen zij passief, o.a. door niet te ageren, maar vooral te reageren op mannelijk initiatief. Anderzijds uiten ze een seksueel verlangen door te verleiden, en spelen ze daarbij hun seksuele aantrekkelijkheid uit – wat dan weer afsteekt bij hun streven naar een emotionele band, en het opofferen van de eigen verlangens.

Het script heeft effect

Speelt een continu contact met dit vrouw- en manbeeld een rol in seksueel grensoverschrijdend gedrag? Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Toch lijken (ook Leuvense) studies dit wel te suggereren. Wie dit script meer te zien krijgt, zo blijkt, aanvaardt mannen méér als overheersend, sex *driven* en ongeïnteresseerd in relationele intimiteit, en vrouwen méér als lustobject. Experimenteel onderzoek bevestigt dit. Proefpersonen blootgesteld aan een beperkte 'dosis' van bijvoorbeeld muziekvideo's hangen achteraf méér dit man- en vrouwbeeld aan.

“ MANNELIJKE PROEFPERSONEN, DIE VROUWEN ALS LUSTOJECT IN MUZIEKVIDEO'S OF COMPUTERGAMES TE ZIEN KRIJGEN, STAAN VERGEVINGSGEZINDER TEGENOVER SEKSUEEL GEWELD.

Ook een mediaeffect op *rape myths* werd bestudeerd. *Rape myths* zijn hardnekkige misvattingen als zou een slachtoffer verantwoordelijk zijn voor haar verkrachting, een man zichzelf niet onder controle hebben wanneer hij zich verleid voelt, of een vrouw 'erom gevraagd' zou hebben als zij zich suggestief zou hebben gedragen. Experimenten wijzen uit dat mannen blootgesteld aan vrouwen als lustobject in muziekvideo's of computergames, ook in Vlaanderen, duidelijker instemmen met deze *rape myths*. Mannelijke proefpersonen staan achteraf ook vergevingsgezinder tegenover seksueel geweld. Wanneer zij, na blootstelling aan media, als volksjury optreden in een opgezet verkrachtingsrechtzaak, hebben zij minder medelijden met het slachtoffer en zijn ze milder voor de dader.

Gekoesterde vrijheden

Onderzoek geeft dus aan dat het seksuele script in media kan bijdragen aan een cultuur van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het statistische effect is niet zo groot dat media alléén verantwoordelijk

moeten worden geacht voor seksueel geweld. Wel wijst mediapsychologisch onderzoek consistent media aan als een factor van belang.

Hoe moeten we daarmee omgaan? Niet door verontwaardigd of preuts te reageren op wat bloot. Met bloot hebben deze effecten in feite weinig te maken. Niet door vrijheden af te vallen die ons zo dierbaar zijn. De gekoesterde vrijheid van meningsuiting biedt media veel privileges, en de publieke opinie gunt het elk lid van onze samenleving om te bekijken waar hij of zij zin in heeft. Dat hoeft niet te worden omgegooid. Aan zulke vrijheden morrel je niet zonder een belangrijke pijler van onze samenleving aan het wankelen te brengen.

Een logisch antwoord op deze problematiek is wel die van een publiek debat. Een samenleving die traag maar zeker gevoeliger wordt voor seksisme en seksueel geweld, is wellicht ook een samenleving die nu een debat moet aankunnen over haar seksuele mediacultuur.

Delen:

 Twitter Facebook 194 Tumblr Reddit Google Afdrukken

 Like

Wees de eerste die dit leuk vindt.

Gerelateerd

Seksueel geweld tegen mannen in conflictgebieden: een onderschat probleem
In "Opinie"

Regenboogschool: het welbevinden van Vlaamse holebi jongeren en het belang van onderwijs
In "Onderwijs"

Kunst IS wetenschap: Over de uitbreiding van onze wetenschappelijke toolbox.
In "Onderzoek"

Dit bericht werd geplaatst in [Media](#), [Onderzoek](#), [Opinie](#). Bookmark de [permalink](#) .

← 10 tips om energie te besparen

How to: studeren in de vakantie →

Pieter | april 1, 2016 om 6:57 pm

Het zou interessant zijn de bron(nen) mee te delen. Sterke claims vragen sterk bewijs.

Beantwoorden

Steven Eggermont | april 13, 2016 om 4:53 pm

Het gaat om een zeer uitgebreide literatuur. Als u uw vraag kan specificeren bezorg ik u graag het bronnenmateriaal.

Beantwoorden

Pieter | april 16, 2016 om 12:44 pm

“Wie dit script meer te zien krijgt, zo blijkt, aanvaardt mannen méér als overheersend, sex driven en ongeïnteresseerd in relationele intimiteit, en vrouwen méér als lustobject. Experimenteel onderzoek bevestigt dit. Proefpersonen blootgesteld aan een beperkte ‘dosis’ van bijvoorbeeld muziekvideo’s hangen achteraf méér dit man- en vrouwbeeld aan.”

En

 Volg

“Experimenten wijzen uit dat mannen blootgesteld aan vrouwen als lustobject in muziekvideo's of computergames, ook in Vlaanderens, duidelijker instemmen met deze rape myths. Mannelijke proefpersonen staan achteraf ook vergevingsgezinder tegenover seksueel geweld. Wanneer zij, na blootstelling aan media, als volksjury optreden in een opgezette verkrachtingsrechtzaak, hebben zij minder medelijden met het slachtoffer en zijn ze milder voor de dader.”

Deze beschrijvingen en claims zijn hier vrij specifiek en mijn interesse was daardoor gewekt om de literatuur hieromtrent van naderbij te bekijken.

Alvast bedankt,
P

[Beantwoorden](#)

REAGEER

Vul je reactie hier in ...

Zoek ...

S

MEEST GELEZEN

10 tips om beter te studeren

Wat betekent een onderscheiding nog?

De sociologie van de zelfmoordterrorist

Het recht van een kind op onderwijs... Ook voor Nepal?

Het vergeten oog van Moskou

FOLLOW ME ON TWITTER

Mijn Tweets

Blok en examens Cultuur
Economie Energie English
Europa Geneeskunde
Geschiedenis Masterproef Media
Milieu Onderwijs
Onderzoek
Opinie Politiek Recht
Sport Universiteitsleven
Utopia

VOLG KU LEUVEN BLOGT

Abonneer je op KU Leuven blogt!
Geef je e-mail adres in en je krijgt een mailtje wanneer er een nieuwe blogpost verschijnt.

Doe mee met 240 andere volgers

Voer je e-mailadres in

VOLGEN

META

Registreren

Inloggen

Berichten [RSS](#)

Reacties [RSS](#)

WordPress.com